

Ženska brez imena v avtobiografski noveli *A Yellow wallpaper* (*Rumena tapeta*, 1892) **Charlotte Perkins Gilman (1860-1935)** skuša vzpostaviti svojo identiteto s pisanjem. Ker zaradi pisanja postaja drugačna in ker kot taka ne ustreza več viktorijanskemu idealu vsečne ženskosti in angela v hiši, ji mož, zdravnik, predpiše terapijo počitka t.i. "rest cure", h kateri sodi popolna abstinenca od literarnega ustvarjanja, ki ji prinaša zadovoljstvo. Ukvarja se lahko s športom in počiva, a ne sme pisati. Da bi se popolnoma okrepila, najame med obnavljanjem hiše v mestu, staro hišo na podeželju, *kolonialno graščino, podedovano posest*, in ženo v njej popolnoma osami. Iz urbanega, modernega okolja je preseljena v hišo, ki diha (patriarhalno) preteklost, stanovati mora v sobi, kjer je postelja pribita na tla, v sobi, ki je sprva bila "otročka soba, nato soba za igro in telovadnica, bi rekla, saj ima zapahnjena okna, kot za otroke, in obroče in druge stvari na zidovih". Simboli represije (pritrjena postelja, rešetke na oknih, obroči na stenu napovedujejo nasilje nad protagonistko in njeno samozanikanje, omejitve osebne svobode in celo pogleda, saj se iz sobe, čeprav je na vrhu hiše, skoraj nikamor ne vidi. V sobi se počuti povsem pasivno, kot otrok in kot takšno jo dojema in nagovarja tudi njen mož: "Kaj je punčka? je rekel. "Ne hodi tako okoli – se boš (še) prehladila." Na začetku bivanja v hiši premišljuje o svoji situaciji:

Če ugleden zdravnik in še lastni mož po vrhu zagotovi prijateljem in sorodnikom, da z nekom res ni nič narobe, razen začasne živčne izčrpanosti – rahlo histeričnih nagnjenj, - kaj lahko človek stori?

Tudi moj brat je zdravnik, tudi ugleden, in trdi isto.

Zato jemljem fosfate ali fosfite – karkoli že in tonike in potujem in se zadržujem na svežem zraku ter imam absolutno prepoved "dela", dokler ne ozdravim.

Osebno se z njunimi idejami ne strinjam.

Osebno verjamem, da bi mi primerno delo, razburjenje in sprememba, dobro deli.

A kaj lahko človek stori?

Nekaj časa sem, kljub njuni prepovedi, pisala; a skrajna pretkanost ali v nasprotnem primeru soočenje z močnim odporom – me močno izčrpa.

Včasih domnevam, da bi v mojem stanju, če bi imela manj odpora in več družbe in spodbud – ampak John pravi, da je zame najslabše razmišljati o svojem stanju, in priznam, da se ob tem vedno slabo počutim.

Tekst je srhljiva zgodba, ki prikazuje širok razpon ženskih strahov o ujetosti v zakon, materinskih bremenih in zahtevah telesa (Showalter 1993, xvii). Protagonistka si začne domišljati, da je za rumeno tapeto skrita ženska, celo ogromno žensk, ki hočejo pobegniti.

Dolgo časa nisem nisem dojela kaj bi stvar, medel vzorec, ki se je kazal zadaj, utegnil biti, sedaj pa sem popolnoma prepričana, da je ženska.

Podnevi je ukročena, tiha. Domišljam si, da je vzorec tisti, ki jo drži tako pri miru. Tako je zapleten. Tudi mene utiša za ure in ure.

Ona jim hoče pomagati s tem, da strga tapeto s stene in ob tem vse bolj izgublja razum. Ko jo najde mož, je poraženka in tragična zmagovalka hkrati: poraženka, ker je izgubila vsako vez z resničnostjo, zmagovalka, ker se ni podredila edini možni podobi ženskosti, viktorijanski dami, temveč je postala njeno nasprotje: divja, nasilna, "telesna" ženska.